

Végig h? maradt anyanyelvéhez a 25 éve elhunyt Márai

2014 február 25. Flag

Szöveg méret

Mentés

-
-
-

- [0](#)

Még nincs értékelve

Mérték

Huszonöt éve, 1989. február 21-én hunyt el Márai Sándor posztumusz Kossuth-díjas író, a múlt századi magyar irodalom egyik legjelentősebb alakja.

Felvidéki szászok (cipszerek) leszármazottjaként 1900. április 11-én született egy kassai polgárcsaládban, Grosschmid Sándor néven. Egyik öccse a filmrendező Radványi Géza volt. A gimnáziumot Kassán és Eperjesen végezte. Tizenhat évesen jelent meg első írása a *Pesti Hírlapban*, két évvel később már a *Budapesti Napló* szerkesztője volt. 1919-ben aktív szerepet vállalt a Tanácsköztársaság idején, ezért a proletárdiktatúra bukása után Németországba ment. Lipcsében, majd Berlinben folytatott egyetemi tanulmányokat, közben cikkei jelentek meg a legrangosabb magyar és német lapokban. 1923-ban megérett és Párizsba költözött, ahonnan 1928-ban tért haza.

Első regénye, *A mészáros* 1924-ben jelent meg Bécsben. 1925-től az akkor induló *Újság* című napilap rendszeres tudósítója lett, írásaival a polgári liberális szellem hatásos szószólója volt. 1933-ban lapja Berlinbe küldte, ahol nyomon követte Hitler hatalomátvételét, hitelesen és bátran számolt be a fasiszmus valóságáról. 1934-ben jelent meg önéletrajzi ihletésű regénye, az európai polgárság sorsát nyomon követő az *Egy polgár vallomásainak* első kötete, amellyel egyszeriben a magyar próza élvonalába került. 1935-ben a második kötet is megjelent, de egy ellene indított per miatt át kellett dolgoznia művét, amely az eredeti szöveggel csak 2013 novemberében kerülhetett újra az olvasók elé.

1936-ban a *Pesti Hírlap* munkatársa lett, a lap hasábjain Vasárnapi krónika címmel megjelenő írásai nagy népszerűségnek örvendtek. 1940-es *Szindbád hazamegy* című regényével egyik mestere, Krúdy emléke előtt tisztelgett. 1942-ben jelent meg egyik legnépszerűbb regénye, *A gyertyák csonkig égnek*, amelyből színpadi és filmváltozat is készült. Márait 1942-ben az MTA levelező, majd 1945-ben rendes tagjává választották. 1943-ban kezdte írni élete végéig folytatott *Naplóját*, mindennapjainak krónikáját, amelyben folyamatosan reflektált a szellemi élet történéseire is.

A második világháború után, 1948-ban a fenyegető diktatúra miatt családjával elhagyta az országot, előbb Olaszországban, majd 1952-ben New Yorkban telepedett le, az amerikai állampolgárságot 1957-ben kapta meg. Az 1956-os forradalom hírére Münchenbe ment, az itthoni eseményeket a Szabad Európa rádióban kommentálta, 1968-ig a rádió levelezője volt Candidus álnéven.

1967-től az olaszországi Salernóban élt, 1980-ban költözött vissza a tengerentúlra, a kaliforniai San Diegóba. A nyugati magyarság irodalmi csoportosulásaiban nem vett részt, utolsó éveit teljes visszavonultságban töltötte. Személyes életének tragédiái beárnyékolják életét: elveszítette testvéreit, 1986-ban a feleségét, majd 1987-ben nevelt fiukat is. 1989. január 15-én írta utolsó naplóbejegyzését: "Várom a behívót, nem sürgetem, de nem is halogatom. Itt az ideje." Február 21-én San Diegóban öngyilkos lett. Az emigrációval elveszített akadémiai tagságát halála után állították vissza, és 1990-ben posztumusz Kossuth-díjat kapott.

Márai Kassától a Csendes-óceánig jutott, de a magyar nyelv maradt hazája, minden művét anyanyelvén írta. Szemlélete, világfelfogása, értékrendszere a polgári liberális hagyományban gyökerezett, amelynek értékeit egész életében megalkuvás nélkül védelmezte. Költőként indult, regényeivel, elbeszéléseivel, esszéivel mégis a magyar próza egyik mesterévé vált, és színművei, hangjátékai is sikert arattak.

Márai kikötötte, hogy művei nem jelenhetnek meg szülőhazájában, amíg az orosz hadsereg az országban állomásozik. Könyvei itthon mégis jelen voltak, hatottak a hivatalos cenzúrát megkerülve bejutott kanadai és müncheni kiadások révén. A rendszerváltozás óta írásait folyamatosan adják ki, 1995 óta nevét irodalmi díj viseli. Szobra áll Kassán és Budapesten, 2011-ben elkészült a Márai Sándor Emlékkörút, amelyen az érdeklődők az íróhoz és családjához köthető helyszíneket járhatják végig a két városban. 2013-ban jelent meg Márai eddig ismeretlen munkája, az *Egy polgár vallomásai* harmadik részének tekinthető *Hallgatni akartam* című esszéregénye.

MTI

Tisztelt olvasók! Legyenek olyan kedvesek és támogassák "lájkkukkal" a **Flag Polgári Magazin** facebook oldalát, a következő címen: <https://www.facebook.com/flagmagazin>
- Minden "lájk számít, segíti a magazin működését!

Köszönettel és barátsággal!

www.flagmagazin.hu

DR. DRÁBIK JÁNOS
100 ÉVVEL TRIANON UTÁN
DVD A trianoni gyalázzatról tabumentesen

„Egy film amelyet minden magyarnak látnia kell”

Ajánló